

KIS-362 – Termenoù eus sterva Gl. cancer

(GE da HSK – 31 05 89)

MELLADOU EUS AN DANVEZ GERIADUR AR VEZEKNIEZH

Gl. bénignité. Br. kuñvder g.-ioù.

Doare ur c'hlañvadur o pareañ hep diaester. En naouedouriezh, teskad an dezverkoù o toareañ ar yoc'henoù ankankrek ; ent veurselladel : ar yoc'henoù kuñv a vez kantet, bolc'hennet alies, o teñvañ war al lec'h, o kreskiñ gorrek peurliesañ hag o tisvountañ ar gwiadoù kefin hep o aloubiñ ; ent korrSelladel : a-fet luniadezh, e vez gwiadoù ar yoc'henoù kuñv nes tre d'ar gwiadoù bonan kevelep ; ent emdroadel : dre o diouer a aloubusted, ar yoc'henoù kuñv ne adfeilhont ket ha ne vez ket dassezioù diwarno.

Gl. bénin. Br. kuñv aa.

En naouedouriezh, o toareañ un anaf : ent veurselladel, o teñvañ war al lec'h, kantet, o tisvountañ ar gwiadoù kefin hep o aloubiñ ; ent wiadurel, oc'h azgenel ar gwiad orin gant neuzioù adeiladel ha kelligel nes da re ar gwiadoù bonan ; ent emdroadel, o kreskiñ gorrek, hep adfeilhañ goude ezvenañ surjaniel klok ha dreist-holl hep teurel dassezioù.

Gl. cancer, néoplasme malin, tumeur maligne. Br. kankr g.-où, nevezwe g.-où yud, hanwe g.-où, yoc'henn b.-où yud.

Yoc'henn diwar neridigezh antevn ar c'helligoù oc'h aloubiñ hag o wastañ ar flugezenn pe ar gwiad ma teñv, ganti an doug da skignañ dre ar bevedeg ha da adfeilhañ goude dilemel pe distrujañ.

Dindan an termen **kankr** e renker an holl neridigezhioù yoc'hennus yud, forzh pe re e ve stad diorren (rizhellel pe oadour) ha rizh ar gwiad ma evodont. Arabat enta ober heñvelsterioù eus **kankr** ha **karkinom** : ar c'harkinomoù pe **epiteliomoù** zo kankroù ar gwiadoù epitelel dispaket diwar-goust an amwiskadoù pe ar parenkimoù, tra m'emañ astennet erdal an termen **kankr** d'ar **sarkomoù** (yoc'henoù mezenkimatus yud, en o zouez sarkomoù ar gwagrennoù levrus pe **mezoteliom yud**), d'ar

melanomoù yud, d'ar yoc'henoù nerved yud, d'an **dizembriomoù yud** ha d'ar yoc'henoù torzhiennel.

An adanv **yud** pe ar pennanv deveret **yuter** a empleg un niver a zezverkoù meurselladel, gwiadurel ha dedroadurel termenet hep rakvarn war ar c'hrevusted. Yoc'henoù kuñv a vez marvus gwechoù 'zo (da skouer ur meningiom oc'h amwaskañ an empenn), endra vez kuradus kalz yoc'henoù yud – ha ne zeu koulz lavarout nepred dassezioù diwar epiteliomoù diazkelligel ar c'hroc'hen.

Gl. **cancérogène** (heñvelsterioù dialiet : **cancérigène**, **carcinogène**). Br. **kankreiat** aa.

En araez da zec'han dinodadur ur c'hankr.

Gl. **cancérogenèse**. Br. **kankrardarzh g.-ioù**.

Teskad ar gwikefreoù kiriek da zinodadur ar c'hankroù.

Gl. **cancérologie**. Br. **kankrouriezh b.-où**.

Skourr a'r Vezekniezh ma pleder gant studiañ ha prederiañ ar c'hankroù.

Gl. **cancroïde**. Br. **kankroid g.-où**.

Seurtad angreizhek eus an epiteliom gourc'hengelligel.

Gl. **métastase**. Gl. **dassez b.-ioù**, **metastaz g.-ioù**.

Anaf eilvedel o tisoc'h diouzh diloc'hadur dedaoladoù diwar un anaf kentañ (ar **gentsez**), al lenadur anezho en ur poent all eus ar bevedeg hag o diwanadur eno, an dassez o vezañ a un furm pe dost gant ar gentsez. Dassezioù a bep natur a vez, garvevel, arvevadel pe hanweel. Er prezeg boutin avat, e talvez an termen dassez hogos bepred da arouezañ al lec'hiadur a-bell eus ur yoc'henn yud treledet dre hent ar gwazhied gwad pe limf. Diwan an dassezioù kankrel, hag eñ kentrat pe ziwezhat, a-wechoù diskulius, zo an arouez eus strewadur ar c'hankr, pe a-nes, rannbarzhel (dassezioù e gwerblennoù an amdiriad), pe a-bell (dassezioù flugezel). C'hoarvezout a ra an dassezioù gwerblennel dreist-holl diwar an epiteliomoù, tra na vez nepred ent derc'hek dassezioù gwerblennel gant ar sarkomoù (lakaet er-maez al limfomoù, ha sarkomoù dibaot a orin kahevel peurliesañ), met kentoc'h dassezioù dre hent ar gwad. Lec'hiadur an dassezioù a vez e dalc'h lec'hiadur ar c'hentsezioù ; heñvel e vez o luniadezh wiadel ouzh hini ar c'hankr derou, diforc'hekaet muioc'h pe nebutoc'h egetañ.

Gl. **séreuse, membrane séreuse**. Br. **levrgenn g.-où, lienenn b.-où levrus**.

Lienenn danav deveret diouzh ar c'helom rizophell, o c'hoarvezout eus ur vezotelienn o c'holeiñ gwiad kenglenel hag o wiskañ kavennoù kloz ar bevedeg (amgalonenn, ampelell, krezenn).

□ Eus al La. *serum* ez eus bet tennet div steudad termenoù mezegel :

a) an eil o taveiñ d'ar plasma gwad difibrinet, Gl. **sérum, sérique, sérodiagnostic, sérologie**, h.a. Amañ e kinnigan deverañ diwar **gwadveiz** (hBr. *meid*, Kb. *maid*).

b) eben o taveiñ d'an dourenn borc'het gant lienennoù 'zo, oc'h ensilañ gwiadoù 'zo, Gl. **sérosité, séreux, séreuse**, h.a. En dro-mañ e kinnigan deverañ diwar **levr-** (hBr. *libir-*).

Gl. **séreux**. Br. **levrus** aa.

1. – O toareañ al liñvenn borc'het gant al levrgennoù.
2. – O toareañ al levrgennoù ; sk. : amgalonenn levrus.

Gl. **sérine**. Br. **serin g.-où**.

Amindrenkenn c'hlukoseiat dioueradus, outi ur soaz alkool. An deverad fosforilet diwarni zo kedrann er fosfoproteinoù. Esterekaet gant an drenkenn fosfatidek, e c'han ar fosfatidil-serin, anezhañ ur fosfolipidenn bouezus.

Gl. **sérodiagnostic**. Br. **gwadveizprouad g.-où, serodiagnoz g.**

Hentenn deznaouiñ diazezet war zinoiñ antikorfoù spesadel e-barzh gwadveiz ar c'hlañvour, peurliesañ diwar-bouez un dazgludañ.

Gl. **sérologie**. Br. **gwadveizouriezh b., serologiezh b.**

Studi ar gwadveizoù ha peurgetket an anadennoù hangaeoniel a stader gant ar gwadveiz.

Gl. **sérophile**. Br. **gwadveizkerc'h** aa., **serofil** aa.

A-zivout ur garveg na gresk nemet e diastok ar gwadveiz.

Gl. **séroprophylaxie**. Br. **gwadveizergurañ, gwadveizergur b., seroprofilaksiezh b.**

Arver erguradel a'r perzhioù gwareziñ, prim met berrbad, e piaou gwadveizoù a zo paot enno an antikorfoù spesadel ouzh ur pore. Ar gwadveizergurañ a c'hell danveziñ ivez gammaglobulinoù eztennet eus ur gwadveiz hangaeek.

Gl. **sérosité**. Br. **levruzenn b.-où**.

Liñvenn borc'het gant ul levr-genn pe oc'h ensilañ ar gwiad kenglenel (gouliñv) pe epitelel (filboc'henn).

Gl. sérothérapie. Br. **gwadveizkurañ, seroterapiezh b.**

Arver kuradel ur gwadveiz hangaeek a orin denel pe loenel. An embregad kentañ anezhañ e voe prederiadur an difteriezh dre ensinklañ ur gwadveiz marc'h dreisthangaeek ouzh an toksin difterek.

Gl. sérotonine. Br. **serotonin g.-où.**

Amin o tisoc'h diouzh digarboksilañ ar 5-hidroksitriptofan, bezant er felc'h, er ganol vezhur, er pladanoù. En empenn, ar gouzerc'hvel eo ar brasañ ennañ bec'h ar serotonin. E roll bevedel eo bezañ un nervhanterad.

Gl. sérovaccination. Br. **gwadveizvaksinadur g.-ioù, serovaksinadur g.-ioù.**

Hentenn hangaeañ, anezhi ensinklañ kevret un hangae-wadveiz o tec'han un hangae kentrat hag amzeriat, hag ur vaksin o tec'han un hangae diwezhat ha padus.

Gl. sérum : maladie du —. Br. **anaez g.-ioù ar gwadveiz.**

Teskad erzerc'hadoù kroc'heneel, arzel ha lounezhel, o c'hoarvezout etre eizh ha dek devezh goude un ensinkladenn gentañ a wadveiz loenel. Anvet e vez c'hoazh "kleñved an hangaegemplezhioù amredat".

Gl. sérum antilymphocytes. Br. **gwadveiz eneplimfokit.**

Gwadveiz ul loen hangaeet ouzh limfokit ur spesad all ; gwadveiz allspesadien. Hangaeastaler galloudek, ar gwadveiz eneplimfokit a leia ent diuzel an hangae dre hanteradur kelligel. Darbaret e vez ar gwadveizoù eneplimfokit denel dre hangaeañ kezeg, konikled pe givri ouzh limfokit denel o tont, da skouer, eus an toazon (gwadveiz eneptimokit).

Gl. sérum physiologique, soluté physiologique, soluté isotonique. Br. **dileizhad g.-où kengrennek.**

Dileizhad haliou (kloridenn natriom peurliesañ) par e c'hrenn¹ (gwask osmotek) ouzh hini ar plasma gwad. Diazas eo an termen Gl. *sérum* arveret amañ.

¹ Ober gant *gwask osmotek*, *gwask onkotek*, hogen ivez, hag en deveradoù dreist-holl, arverañ *grenn g.-où* (Kb. *gryn*, sl. ivez DGVB., p. 179, dindan *gredm*). Evel-se e vo diforc'het *tant* "tonus musculaire", *grenn* "pression osmotique" war-benn digemmañ an daou ster eus ar gedrann Et. *-ton-*. Deveradoù : *kengrennek* "isotonique", *isgrennek* "hypotonique", *usgrennek* "hypertonique".

Gl. sérum sanguin. Br. gwadveiz g.-où.

Plasma gwad difibrinet, dourenn o strilhañ diouzh kaouledenn ar gwad pe a zispartier diouzh ar c'helligoù dre dronizhañ gwad difibrinet.

GERVA BREZHONEK-GALLEK.

a-bell : *lec'hiadur* – *ur c'hankr* : localisation à distance d'un cancer ; *strewadur* — *ar c'hankr* diffusion à distance du cancer.

adeiladel aa. *neuzioù* — caractères architecturaux.

aloubusted b. tendance à envahir (a-zivout ur yoc'henn).

allspesadien aa. : *gwadveiz* – sérum hétérologue (sl. KIS-360, La-09, p 127).

amdiriad g.-où territoire satellite.

amredat aa. circulant.

amwaskañ compression.

amwiskad g.-où revêtement. Ar Gl. a ra gant daou dermen : *tégument*, *revêtement*, hep o c'hevenebañ, o stagañ ouzh hennezh ur c'hemeradur korfadurel (kroc'hen, glaourgennoù), ouzh hemañ ur c'hemeradur gwiadurel (kement lienenn a orin epitelel). Seurt kemm ne hañval ket bezañ graet er yezhoù all : Sz. *integument(um)*, Al. *Decke*, *Hülle*, *Integumentum* (an tri roet da heñvelster). Mar be ret un deiz degas un termen all war ar sterva, soñjal e Br. gourc'huzhiad (Kb. *gorchuddiad*), (*-berzh(-)*) (hBr. *penberthou*).

anaez g.-ioù *ar gwadveiz* maladie du sérum.

anaf g.-où lésion.

angreizhek aa. ulcèreux (sl. KIS-322, La-08, pp. 267 hh.)

ankankrek aa. non cancéreux.

antikorf g.-où anticorps.

antrevn aa. anarchique (*trevn* oc'h arouezañ amañ urzh vonan ar beved, sl. KIS-333, La-08, pp. 309 hh.)

ardarzh g.-ioù pathogénie (sl. GBLF., ¶ 878). E meur a lec'h eo bet studiet ar sterioù disheñvel, kemmesket alies, a zo gant deveradoù an Et. *-gen-* (sl. KIS-173, La-07, pp. 50-51). En degouezh-mañ, e kavan mat diforc'hiñ (*-tarzh* "diorreadur" (*unandarzh* "diorreadur an hinienn", Gl. *ontogenèse* ; *hildarzh* "diorreadur emdreiñ ar spesad", Gl. *phylogenèse*, sl. GBLF., ¶ 834, 918) hag *ardarzh* "teskad ar gwikefreoù a vez devoudet drezo ur c'hleñved". Da verkañ an eil ster a zo gant Gl. *pathogénie* "studi gwikefreoù devoudadur ur c'hleñved", Br. *ardarzhouriezh*.

arvevadel aa. : *dassez* — métastase parasitaire.

bolc'hennet aao. encapsulé.

bonan aa. sain, physiologique (opposé à pathologique, sl. La-08, p. 234).

borc'hañ secréter.

dassez b.-ioù métastase.

dazgludañ agglutination.

dedroadel aa. évolutif. Boas eur da lakaat ur c'hemeradur hollekoc'h war *dedreiñ* eget war *emdreñ*, an termen-mañ oc'h emplegañ keñverioù trevnekoc'h etre ar stadoù kenheuilh hag ur skalfad bezusterioù strishoc'h.

diastok g.-où : *e* — au contact de.

diazkelligel aa. basocellulaire (adav o verkañ ur seurtad epiteliom).

dileizhad g.-où *halioù* soluté salin.

dilemel exérèse (sl. KIS-313, La-08, pp. 231 hh.)

dinodadur g.-ioù développement (d'une lésion, d'un cancer, h.a.). Gwell e kavan derc'hel *diorre-* evit an argerzhioù bonan.

diorren développement (d'un tissu, d'un organe, de l'organisme).

diskulius aa. : *dassez* — métastase révélatrice.

dispakañ se développer, se former (a-zivout ur yoc'henn).

distrevnañ désorganiser.

distrujañ détruire (lakaat termen da gresk ur yoc'henn diwar-bouez arloañ outi skinoù, danvezioù kimiek, h.a.)

disvountañ refouler (gwered ur yoc'henn ouzh ar gwiadoù en-dro dezhi).

dizembriom g.-où dysembryome.

doug g.-où propension.

dreisthangaeek aa. : *gwadvez* — sérum hyperimmunisé.

eilvedel aa. *anaf* — lésion secondaire (a-gevenep da Br. *kentael*, Gl. *primitif*).

emdroadel aa. évolutif (sl. *dedroadel*).

eneplimfokit aa. anti(-)lymphocytes, antilymphocytaire.

eneptimokit aa. anti(-)thymocytes.

epitelet aa. épithélial. Diwar (-)thel(-) ez eus deveret ur steudad termenoù Et. :

Gl. <i>épithélium</i>	Sz. <i>epithelium</i>	Al. <i>Epithel</i>	Br. <i>epitelienn</i>
<i>épithélial</i>	<i>epithelial</i>	<i>Epithel-</i>	<i>epitelet</i>
<i>épithélioma</i>	<i>epithelioma</i>	<i>Epitheliom</i>	<i>epiteliom</i>
<i>endothélium</i>	<i>endothelium</i>	<i>Endothel</i>	<i>endotelienn</i>
<i>endothélial</i>	<i>endothelial</i>	<i>Endothel-</i>	<i>endotelet</i>
<i>endothélioma</i>	<i>endothelioma</i>	<i>Endotheliom</i>	<i>endoteliom</i>
h.a.			

epiteliom g.-où épithélioma. Al lostrann o verkañ ar yoc'henn a vez peurliesañ -*ome* e Gl. (hag -*oma* e Sz., -*om* en Al.). Da aroueziñ ur yoc'henn diwar an epitelienn, e ra ar Sz. gant *epithelioma*, an Al. gant *Epitheliom*, o heuliañ enta ar boaz degemeret ; nemet e rank ar Gl. ober un nemedenn hag ober gant *épithélioma* war-benn hepkoriñ ar c'hemmesk soniadel a ve etre **épithéliome* hag *épithélium*. E Br. ez eo bet degemeret al lostrann -*om* evit ar yoc'henn (sk. : *sarkom*, *karkinom*, h.a.), ha n'eus ket lec'h d'ober un hevelep nemedenn diwar ma reer gant *epitelienn* a du rall (sl. KIS-334, La-08, pp. 311-312).

erguradel aa. prophylactique.

ergurañ prophylaxie, prévention.

erzerc'hadoù ls. (g.) *kroc'hene*l, *arzel ha lounezhel* manifestations cutanées, articulaires et rénales.

evodiñ (*diwar-goust, diwar*) se développer (au dépens de, à partir de, sl. *dinodadur*).

ezvenañ ablation (sl. KIS-313, La-08, pp. 231 hh.)

filboc'henn b.-où phlyctène.

flugezel aa. : *dassez* — métastase viscérale.

garvevel aa. : *dassez c'h*— métastase microbienne.

gouliñv g.-où œdème.

gourc'henngelligel aa. spinocellulaire (adav o verkañ ur seurtad epiteliom).
Diwar Br. *gourc'henn* g.-où "squames" ; kv. anvad Sz. an kez epiteliom : *squamous cell carcinoma*.

gouzerc'hvel g.-ioù hypothalamus.

grenn g.-où pression osmotique.

gwadveiz g.-où sérum sanguin.

gwadveizergurañ, gwadveizergur b.-ioù sérothérapie.

gwadveizkerc'h aa. sérophile.

gwadveizouriezh b. sérologie.

gwadveizprouad g.-où sérodiagnostic.

gwadveizvaksinadur g.-ioù sérovaccination.

gwastañ détruire (a-zivout gwered ar c'hankr war ar gwiadoù hag an organoù, eleze displeberañ o luniadezh, distrevnañ o arc'hwelioù).

guerblennel aa. : *dassezioù* — métastases ganglionnaires.

gwiadurel aa. histologique. Da zibab ez eus etre daou dermen o talvout "studi ar gwiadoù" : *gwiadoniezh, gwiadurezh*. O terc'hel stad eus an diforc'h a vez en diskiblezhioù all, e tere kentoc'h *gwiadurezh* ouzh doare ar sudi desellet : ar *wiadurezh* zo anezhi da gentañ deskrivadur ar gwiadoù – evel ma'z eo ar *gorfadurezh* da gentañ deskrivadur ar c'horf.

hangae aa. immun ; g.-où immunité.

hangaeañ immuniser, immunisation.

hangaeastaler aa. & g.-ioù immunosuppresseur.

hangaeek aa. *gwadveiz* — sérum immun.

hangaeemplezh b.-ioù, *kemplezh hangaeel* immun-complexe.

hangaeoniel aa. : *anadennoù* — phénomènes immunologiques.

hangaeoniezh b.-où immunologie.

hangaewadveiz g.-où, *gwadveiz hangaeek* immun-sérum.

hanwe g.-où néoplasme malin, cancer.

hanweel aa. : *dassez* — métastase tumorale.

kankr g.-où cancer.

kankrel aa. : *dassez* — métastase cancéreuse.

kantet aao. circonscrit.

kaherel aa. : *sarkom a orin* — sarcome d'origine musculaire.

- kefin* aa. : *gwiadoù* — tissus adjacents.
- kenglenel* aa. : *gwiad* — tissu conjonctif.
- kengrennek* aa. isotonique.
- kelom* g.-où cœlome.
- kentsez* b.-ioù siège primitif, localisation initiale (d'un cancer, etc.)
- kiriek* aa. responsable. Da intent amañ er c'hemeradur "arbenn, devouder" ; mat 'm eus kavet degas e Br. al leterc'had Gl. o sammañ war ur garvev, h.a. "kiriegezh" ur c'hleñved.
- klañvadur* g.-ioù affection. Hervez an ental e reer gant *klañvadur* pe *anaez* g.-ioù evit nep argerzh kleñvedel pa na lakaer ket keal an arbennelezh e penn kont ; gant *kleñved* g.-où (Gl. *maladie*) en eneb pa ambreder an arbennelezh ouzhpenn. A du rall, e komzer eus *strafuilhoù arc'hwelel* (Gl. *troubles fonctionnels*) pa na vez ket kel a zireizh ergorel ; eus *naoued* (Gl. *affection organique*) pa stader un anaf, ur c'hammneuziadur, un direizh bevedel.
- korselladel* aa. : *ent* — d'ordre microscopique.
- kuradel* aa. : *arver* — utilisation thérapeutique.
- kuradus* aa. curable. Neuennus eo bevennoù ster ar verboù oc'h arouezñ emell ar mezeg : *kurañ*, *prederiañ*, *mezegañ*, *yac'haat*, *gwezheriañ*, *klevout ouzh*. Da gentañ, a-fet renadenn : *petra a vez kuret, mezeget*, h.a. ? ar c'hlañvour pe ar c'hleñved ? D'an eil, pa gaver gant pep hini eus ar verboù an daou geal : "ober war-dro" ha "pareañ", o kaout lañs an eil pe egile hervez an degouezhoù.
- lenadur* g.-ioù (*un dassez*) fixation (d'une métastase).
- levrgenn* g.-où (membrane) séreuse.
- levrus* aa. séreux. Ranket 'm eus dilezel ar gedrann *glebor-* arveret e GEGO. : re forc'hellek oa.
- limfom* g.-où lymphome.
- luniadezh* b.-ioù *wiadel* structure histologique.
- meurselladel* aa. : *ent v*— d'ordre macroscopique.
- mezenkimatus* aa. méenchymateux. Gwell 'm eus kavet derc'hel ar furmoù etrevroadel evit termennoù arbennik eus ar seurt (*mezenkim*, *parenkim*, h.a.). Evit al lostrann *-matus*, sl. KIS-334, La-08, pp. 310 hh.)
- mezotelienn* b.-où mésothélium.
- naoued* g.-où affection organique (sl. *klañvadur*).
- naouedouriezh* b. anatomie pathologique.
- neridigezh* b.-ioù prolifération. Dalc'het 'm eus, evel e Gl., an hevelep termen evit kresk niver ar c'helligoù ha kresk niver ar garvevion. Kudenn da adwelout diouzh ret.
- nervel* aa. nerveux. Deverañ a ran diwar *nerv-* er ster hollek (a-zivout an nervennoù, an empenn, h.a.)
- nervhanterad* g.-où neuroméiateur.
- nevezwe* g.-où néoplasme. Ar gedrann *-(g)we-* a ginnigan kemer da gevatal d'ar gedrann Et. *-plas(m/t/ø)*—oc'h arouezñ kresk ar gwiadoù. Kuñv pe yud e

- c'hell an nevezwe bezañ ; pa vez yud, ez eus anezhañ ur c'hankr, a lavarer c'hoazh un *hanwe*.
- pladan* g.-où plaquette sanguine.
- plasma* g.-où *gwad* plasma sanguin.
- pore* g.-où maladie infectieuse.
- rannbarzhel* aa. : *strewadur* — ar c'hankr diffusion régionale du cancer.
- rizhell* b.-où embryon.
- rizhellel* aa. embryonnaire.
- sarkom* g.-où sarcome.
- serin* g.-où sérine.
- skignañ* diffuser (a-zivout ar c'helligoù kankrek).
- soaz* b.-ioù *alkool* fonction alcool (Kimiezh, sl. KIS-360, La-09, p. 126, n. 1).
- spesadel* aa. : *antikorf* — anticorps spécifique.
- stad* b.-où *diorren* âge (d'un tissu). Betek gouzout e kavan gwell diforc'hiñ amzerelezh ar bevedeg diouzh amzerelezh ar c'helligoù a ya d'e ober, an div o vezañ distag hag o vont e kevenebiezh e degouezhioù 'zo. Kudenn da zonaat.
- strewadur* g.-ioù diffusion (d'un cancer).
- teñvañ* se développer (a-zivout ur gwiad). Ar gedrann *-teñv-* a ginnigan kemer da gevatal d'ar gedrann Et. *-trof-* (sl. SADED, Bon-5, pp. 2 hh.)
- torzhiennel* aa. placentaire (sl. GEGO., p. 137).
- treledañ* se propager, propagation.
- tronizhañ* centrifuger, centrifugation.
- yoc'henn* b.-où tumeur. Termen kinniget gant VALL., p. 763. Tro 'm eus bet d'ober gant *teñvenn*. Gwell avat derc'hel an termen-mañ evit arverioù all.
- yoc'hennus* aa. tumoral. Abaoe VALLEE o reizhiadekaas e tegas al lostgerioù adanv *-el*, *-ek*, *-us* spisadurioù na vezont ket merket er yezhoù all (nag en Et.). En tu all d'ar pinvidikadur anat ez eo, emañ seurt resisaat en andon diaesterioù nad int ket holl plaenaet. En degouezh-mañ da skouer, etre neridigezh ar c'helligoù hag ar yoc'henn e c'haller desellout da nebeutañ daou geñver : pe anv a reer eus ar yoc'henn evit spisaat hepken pe seurtad neridigezh a ambreder (a-geñver gant ur c'hankr, da skouer, e kemm ouzh an neridigezh a-geñver gant un danijenn) ha komz a reer a *neridigezh yoc'hennel*, *neridigezh tanijennel* ; pe anv a reer eus ar yoc'henn evel devoudet gant an neridigezh ha komz a reer a *neridigezh yoc'hennus*. Peurstudiet e ranko bezañ hevelep kudennoù a boelloniezh (sl. KIS-087, La-05, pp. 56 hh. ; KIS-093, id., pp. 68 hh. ; KIS-311, La-08, pp. 226 hh. ; KIS-321, id., pp. 263 hh. ; KIS-334, id., pp. 312-313).
- yud* aa. malin (a-zivout ur c'hleñved). Evit ar c'houblad kealioù mezegel desellet amañ, e kaver an diskoulmoù-mañ hervez ar yezhoù (diskoulm Br. kinniget ganin) :
Gl.	Sz.	Sp.	Al.	Br.
<i>bénin</i> ,	<i>benign</i> ,	<i>benigno</i> ,	<i>gutartig</i>	<i>kuñv</i>
<i>léger</i>	<i>benignant</i> ,	<i>leve</i>		

	<i>mild, innocent</i>			
<i>bénignité</i>	<i>benignity</i>	<i>benignidad</i>	<i>Gutartigkeit</i>	<i>kuñvder</i>
<i>malin, pernicieux</i>	<i>malignant</i>	<i>maligno</i>	<i>bösartig</i>	<i>yud</i>
<i>malignité</i>	<i>malignancy, malignity</i>	<i>malignidad</i>	<i>Bösartigkeit</i>	<i>yuter</i>

(GE da HSK – 02 06 89)

Da'z aters war **cancer généralisé** e kav din e roan an eilger : **kankr hollekaet**. Termenoù evel **krign-bev**, **brein-krign** a voe tennet gant VALLEE eus GREGOR – en doa o dastumet pe o savet e-unan d'un ampoent ma ne oa ket savelet hini eus ar c'hleñvedoù a anavezomp hiziv en domani-se. Evel just ne oa ket direizh a-berzh VALLEE kinnig adarverañ termenoù GREGOR gant ur ster arnevez. Pezh a ra dimp diaez avat evit degemer an termenoù-se eo o furm a genstrollad laosk, a zo ur skoilh e daou geñver : a) en deverañ (diwar **krignbev-**, **breinkrign-** pe **bevgrign-**, **krignvrein-** ?) ; b) en divellekaat (pe divellsteriekaat) : kalz tennoc'h d'ur c'henstrollad laosk divellekaat ; ha degemeradus eo al leterc'hañ evel araezad gerluniañ er yezh ouiziel gant ma ve neptuet diwar-bouez an divellekaat (e-touez argerzhioù all da zisteurel ar steriegezh e-maez ambred) ; en degouezh-mañ, ez eo re erouez an daou vell **krign**, **bev**, dre berzh ar gedell etrezo pa na ve ken, evit ma tennfe aes steriegezh piaouel pep hini da steuziañ e gounid ster an hollenn divell a venner sevel diwarno.